

1. Referentie

Referentie	Te Kloeze, J.W. (1995). Kinderen in het weekend: beperkingen en vrijheden. <i>Vrijtijd en Samenleving</i> , 13, (3/4), 11-27.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Over de manier waarop kinderen hun vrije tijd besteden en de mate van vrijheid die zij daarbij van hun ouders ontvangen, is niet veel bekend. Als onderdeel van een uitgebreid onderzoek naar algemene, pedagogische en vrijetijdsaspecten van het gezinsleven, werd aan kinderen (leerlingen van basisscholen) gevraagd een opstel te schrijven over het thema: "Wat doe ik thuis in het weekend?". De opstellen zijn aan een inhoudsanalyse onderworpen en de resultaten daarvan worden geconfronteerd met onderzoeksgegevens uit het bedoelde omvangrijke gezinsonderzoek. Het belang hiervan is dat vanuit het perspectief van zowel ouders (i.c. moeders) als kinderen iets gezegd wordt over vrije tijd (het weekend) van kinderen, de toegestane vrijheden en opgelegde beperkingen en de manier waarop deze ervaren worden.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Autonomie, beleving, genderverschillen

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Jan Willem te Kloeze Leerstoelgroep Rurale Sociologie Departement Maatschappijwetenschappen Wageningen Universiteit & Researchcentrum Postbus 8130 6700 EW Wageningen Nederland Tel: +31317/ 48 45 07 Fax: +31317/ 48 54 75 ans.vanderlande-heij@wur.nl http://www.socialsciences.wur.nl/rso/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	In welke mate verlenen ouders autonomie aan hun kinderen op het domein van de vrije tijd? In hoeverre kan de vrijetijdssocialisatie als seksespecifiek gekarakteriseerd worden? Hoe besteden en beleven kinderen, volgens hun eigen weergave in opstellen, het weekend?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	De moeders werden geïnterviewd. De kinderen werd gevraagd een opstel te schrijven over het onderwerp: 'Wat doe ik thuis in het weekend?' Daarna maakte men gebruik van zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve inhoudsanalyse.
Onderzochte	Zowel de moeders als de kinderen kwamen uit 2 geurbaniseerde plattelandsgemeenten in

groep	Nederland (Arkel en Kedichem). De moeders waren gehuwde vrouwen met minstens één thuiswonend kind van 18 jaar of jonger. De kinderen waren leerlingen van 3 scholen (8 t.e.m. 12 jaar oud).
Bereik	Lokaal (2 geurbaniseerde plattelandsgemeenten in Nederland)

7. Resultaten

Autonomie en seksespecificiteit	De mate van autonomie en seksespecificiteit van de vrijetijdsopvoeding zijn onderzocht in termen van gezinsmoderniteit. De onderzochte gezinnen konden worden ingedeeld in modern-westers (of traditioneel), transitionele en postmoderne gezinnen. Een algemene gezinstypologie en een specifieke gezinsvrijetijdstypologie werden ontworpen. Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de gezinsvrijetijdstypologie gemiddeld genomen een meer traditionele visie indiceert. Het onderzoek laat ook zien dat ouders er een heel gedifferentieerd patroon op na houden van het verlenen van autonomie in de vrije tijd van hun kinderen. Twee partiële patronen van ouderlijke invloed betreffende de onafhankelijkheid van kinderen op het domein van vrije tijd werden ontdekt. Ouders gedragen zich tamelijk strikt met betrekking tot 'vrije tijd als tijd' (vraag óf een kind iets mag). Ouders gedragen zich minder strikt op het punt van 'vrije tijd als activiteit' (vraag wannéér een kind iets mag). De helft van de respondenten praktiseert een seksespecifieke vrijetijdsopvoeding, een kwart maakt geen onderscheid tussen de seksen en nog een kwart neemt de overgangspositie in.
Beleving van kinderen	De kinderen beschrijven het weekend op een verschillende manier. Sommigen beginnen bij de vrijdagavond, anderen bij de zaterdagmorgen. De top-5 van veel gebezigde activiteiten ziet er als volgt uit: televisie kijken, buiten spelen, spelletjes doen, op bezoek gaan en binnen spelen. Het weekend wordt als plezierig ervaren. Het weekend is een paar dagen zonder school (vrije schooldag) en met name op zaterdag is er tijd om dingen te doen die je zelf hebt bedacht (eigen tijd). In enkele gevallen is de zondag een dag zonder activiteiten, een dag waarop de kinderen zichzelf niet weten te vermaken. Een voorzichtige interpretatie van de ideaalbeelden leidt tot de conclusie dat de kinderen over de huidige manier van weekendbesteding min of meer tevreden zijn en dat zij geen echt vergaande wensen aan de dag leggen. De meeste van de activiteiten speelt zich in het weekend binnen af, deels waarschijnlijk vanwege het slechte weer (in maart). Taken en klusjes in het huishouden betreffen meestal afwassen, de tafel dekken en boodschappen doen. Zulke klusjes vinden ze niet leuk. De meeste kinderen verzinnen hun eigen activiteiten, in de meeste gevallen zegt niemand hen wat ze moeten gaan doen. Op zondagmorgen zijn de kinderen echter niet erg creatief om bezigheden te bedenken. Gewoonlijk wordt de tv aangezet. Technologie speelt een grote rol in dat opzicht. De moeder onderneemt meer activiteiten met de kinderen dan de vader. De vader is vooral om mee te stoeien en de moeder om spelletjes mee te doen zoals ganzenbord en kaarten.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

De resultaten geven aan dat ouders verschillen naar de mate waarin zij autonomie verlenen aan hun kinderen op het domein van de vrije tijd en naar de mate van het seksespecifieke karakter van vrijetijdssocialisatie. Tevens is het mogelijk deze verschillen te interpreteren in termen van moderniteit van het gezinsleven.

Vanuit de opstellen van kinderen komen ook een aantal elementen aan de orde. Ten eerste komen de genderverschillen tot uitdrukking. Meisjes en jongens hebben een verschillend patroon om het weekend door te brengen. Jongens spelen vaker buiten(shuis). Meisjes houden ervan gezellig op hun kamer te zijn. De moeders spelen een meer actieve rol in het ondernemen van activiteiten dan de vaders. Vervolgens laten opstellen zien dat zaterdag de dag is die de kinderen het meest eigen tijd biedt: geen aanspraken vanuit het schoolsysteem en nauwelijks vanuit het gezinssysteem. Niettemin, de opstellen illustreren de ouderlijke controle op de manier waarop kinderen hun weekend doorbrengen. (1) Kinderen worden geacht huishoudelijke klusjes te doen. (2) Het bezoeken van familieleden en wat wel of niet is toegestaan op zondag. (3) De invloed van religie. (4) Het verschil

tussen stad en platte land voor buiten spelen en het bestaan van een 'achterbank'-generatie. (5) Invloed van technologische ontwikkelingen.